

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3—K.
Vidéken: " 9 " " 450 "

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Placc-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Tetszik tudni, hogy Budapesten a történelmi érzék csak szalmaláng, alkalmoszerű fellobbanás, József város, Ferenc-város, Teréz-város, Lipót-város van Budapesien, éppen úgy, mint Bécsben. Nyakatekert idegen nevű utcák vannak, éppen úgy, mint Bécsben. De ha felbuzdul egy-egy muló nemzet céso huszonnégy órájára a hazafiság, akkor kitörülnek egy-egy osunya bécsi ronggyal pirostott foltot Budapest képeről... Így kapnak új, történelmi nevet a régi utcák. Valamikor Fesche Léni (a csinos német mosóné) utca volt: ma Wesselényi utca. A Gödre vezető utca Gödi utca, azaz Göder gasse volt. Idők folytán lett belőle elferdített Götter gasse, ezt lefordították Bálvány-utcának... Csupa hamis bálvány! És a magyar vakon és bolond fővel hajlong mégis előtte!

Aunyi bizonyos, hogy most az igazi tűzpróba következik. Mihelyt még egyszer kitör Ausztria és Magyarország közt a perpatvar, ez csakis az utolsó, a legutolsó összeközös lehet. Mert ezen el kell végkép döntnie Magyarország és a magyar nemzet sorsának.

Ha a magyar nemzet életképes és életre való, nem ijed meg a rázuduló veszedelmektől. A vihar elől gyávaaság lenne fódél alá (a kárhuzatos kiegyezés ölébe) menekülni. Szembe kell szállni villámokkal, mehydör-géssel, szölvészszel: az erős tölgy megáll, az erős tölgyet az orkán se döntheti le! Ha valakinek félnie lehet az ítélet időtől: az Ausztria! Ez a korhadt fa, melyet a szúrág, melynek gyökerei elsenyvedtek. Ezt egy szellőske is ledöntheti.

Magyarország terebélyes fájának a vihar csak használhat. Mert ha belelüt a villám, talán leégeti, letépi róla az élősdi kuszó növényt, mely évszázadok óta elszívja tőle az életnedveket.

Hosszu vámszerződés formájában az Ausztriával való közösséget ezer esztendeig is fenn lehetne tartani — apró részletekben.

Az egyszerű borozó is így tett. Bort és savanyuvizet hozatott. A víz hamarabb elfogyott, mint a bor. Rendelt hát borszékit. Ekkor meg a bor fogyott el a bor mellől, tehát bort kellett hozatni. El is ázott az atyafi alaposan, a sárga földig.

Az osztrák sógor is ekkép szeretné a magyart leiratni a fekete-sárga földig, hogy astán — kifoszthassa.

Jól esnék Ausztriának, ha még vagy

50 esztendeig prédája, fejős tehene volna Magyarország.

De reméljük — kettőn áll a vásár!

A kóbor cigányok ellen háborog megint a magyar képviselőházban egy pár honatya. Meg kell rendszabályozni a vándor rablógyilkosokat, guzsa kell kötözni valamennyit, hogy ne veszélyeztessék a mások életét, ne pusztítsák a más vagyonát.

Nem volna-e okosabb és igazságosabb, ha az osztrák armádia ellen lépnének föl ily erélyesen? Az országon véges-végig kóborolnak az osztrák tisztecskék is, akik rabolják, pusztítják a magyar nemzet nyelvét, jogait, szabadságát.

Ezeket kellene visszainternálni Csaszlauba Morva-kukutyinba és a bécsi csatornák környékére.

Az örök erkölcs

nevében...

Az örök erkölcs nevében az örök jog és törvény nevében örökös szegénybélyeget sütnék a darabont-had homlokára. Gyalázatukat plakátokra nyomatják s a szegénylevelet szerteszéjjel a hazában kiragasztják az utcasarkokra. Mindennapi reklámok közt, kocsmamegnyitási cédulák, állatdíjazási hirdetések, buktenchajigáló pojácák öndicsérgetései közt lesz egy falragasz, amit a többiek mind szegényleni fognak és méltán fognak szegényleni. Amazok mind a becstületes kenyérkereset piaci eszközei: ez a politikai becstelenség ítéletlevele lesz. Országos nagy urak neveit megvetéssel fogja rajta olvasni a tömeg s a tudatlan gyerek, akinek az iskolában tanítja a hazaszeretet szent példáit, az utcasarkon egész életére megfogja tanulni azoknak a neveit, akik a legszemérmertlenebb hazamegtadással akarták lezárni a magyar história könyvét.

Ennél kegyetlenebb büntetéssel polgárt sujtani nem lehet. Lezuhanni az Olympusról, ahol minden villámot kovácsolnak, a legmélyebb Tartaroszbba, ahová minden villám sujt; hallgatni a föltámadás diadalharsogását az örök megsemmisülés biztos tudatában; eltemetkezni egy összedől világ romjai közé a föléledés reménye nélkül; olyan sors amire minden politikai vezérnek készen kell lennie a mi világunkban, mely a fejlődés útján nem nyugodt biztonsággal,

hanem göresös vonaglások, nagy katasztrófák által megy előre. — De átadatni nemcsak a jövő kritikájának, hanem a jelen megcsufolásának is, nemcsak a történelem, hanem az utca itéletének is: ezt olyan szokatlan politikai bűnnek kellett megelőznie, milyen a Fejérváryéké volt.

Nincs az alkotmánynak az a tétéle, amelyet ők meg ne sértettek volna. — Nem ismert semmi szentet, se az írott törvényben, se a közéletben. A királyt elzárta a nemzettől, a nemzetet demagóg eszközökkel részekre bontotta, polgárharcba és testvérháborukba keverte — ezeket fogja róla mondani a képviselőház. A hazát csak arravalónak tartotta, hogy táborával jóllakják belőle s mikor ellentállt, átgázolt rajta a legbrutálisabb hatalmi eszközökkel, hogy az uralmat megtarthassa magának. Ha ő marad az erősebb, kész lett volna inkább fölégetni az egész országot, mintsemhogy hatalmának csorbái maradjanak.

Ez a bűn megérdemli az ország szemé előtt való szegénykőreállítást, amely nagyobb büntetés, mint amilyen volna egymagában az anyagi megtorlást célzó politikai pör. Teljes, bizonyára csak ezzel volna a büntetés, hogy akik tatárok módjára dultak az ország javai-ban, számoltassanak meg anyagilag is. Ha azonban be kell érünk vele, hogy az örök erkölcs nevében erkölcsileg lakoljanak vétktükért, be érjük azzal is. Jobban szeretjük az ország békéjét mint amennyire óhajtjuk azok teljes elpusztítását, akik már egyszer elakarták pusztítani az országot s szeretnék elpusztítani még most is abból a világtalan mélységből, amelybe zuhantak.

A Fejérváry-kormány erkölcsi halálával csak azok nem érik be, akik zsoldjában álltak az alkotmány keresztire feszítése idején s itt maradtak a multak hazajáró lelkeképpen ég és föld között lebegni. Ezek az eleven holtak most keveslik azt, amit a kormány akar. — Nekik nem elég a szegénybélyeg, nekik a Fejérváryék feje kell — vagy ha ez biztosítva van királyi kegyelemmel, akkor a kormányé, amely a béke árába nem átalotta odaadni a Fejérváryék vád alá helyezésének jogát sem.

A kormány bizonyára nem szivesen cselekedte azt, már csak azért sem,

legszöbben tiszt.

Hrabéczi Antal

2. gőzerőre berendezett ruhafestő és tisztító intézete Debrecen, Széchenyi u. 42.

Csipke függönyöket

mert tisztában volt vele, hogy ezt a kényszeriséget fegyverül fogják ellenük felhasználni az első alkalommal a politikai kameleonok, akik egy pillanathoz tudnak lenni tűzvörösek is, fekete-sárgák is. S hogy a kormány mégis előre a nemzet megkérdezése nélkül, megadta az amnesztiát, annak éppen azok az okai, akik most a legmérgeesebben kiáltanak halált a darabontok, az ő gazdáik fejére. Ők az okai annak, hogy nehezen testestül meg az az álom, melyet a nemzeti kormány hatalomrajutásához kötöttünk, ők az okai annak, hogy többet kell túrnunk, mint amennyit jól esik túrnunk és kevesebbet kell beérnünk, mint amennyihez jogunk van. Mi el nem pusztul ez az elem, mely cinikusan vállat von az örök erkölcs hallattára, melynek fő életelve a non olet, mely könnyű kedvvel nézi, sőt nehezen várja százezrek veszedelmét, csak neki használjon: addig mindig kötve lesznek ennek a nemzetnek a kezei s addig soha nem teheti azt, amit akar, csak azt, amit lehet.

A sajtó és a közönség.

Írta: Gyulai Farkas.

A sajtó ellen újabb s újabb támadások, vádaskodások történnek. A képviselőházban elhangzott vádak a főrendiházban ismételték. E vádak magá a sajtó már leszállították, habár sokkal kevesebb adattal, mint tehetne volna. De viszont a sajtó vezetői és kiválóságai elismerik, sőt annak minden elfogulatlan tagja, hogy sok benne a hiba. Kivált a hang durvasága, személyek és intézmények ok nélkül támadása, gyanúsítása, gunyolása az, ami lealacsonyítja a magyar sajtó egy részét. Össze kell fognunk — írja az ország egyik első lapja (egy parlamenti támadás alkalmával) hogy jövőre ne ismétlődjék az az eset, hogy a parlamentben oly haraggal és gyűlölettel nyilatkozzék meg a hangulat a sajtó ellen. Az igazságügyminisz-

ter ez ügyben értekezletet hív össze. Segíteni akarnak a bajon. Kötelessége mindenkinek, kivált pedig annak, kit a sajtóhoz régi kötelek fűznek, e tárgyban nyíltan s őszintén elmondani tapasztalatait. Elsőrangú nemzeti érdekünk, hogy a sajtó színvonalát emeljük, hogy hibáit javítsuk s keressük az orvosszert — fekélyeire.

Elsőször is az egész kérdésnek alapjával kell foglalkoznunk. Arról a perspektíváról kell szólnunk, melyből a sajtó dolgát megítéljük s amely szeriatünk merőben téves és helytelen.

A mi nézetünk szerint a sajtót vádolni, a sajtót hibáztatni, a sajtó bűneiről beszélni igazságtalan s helytelen dolog. A sajtót orvosolni akarni céltalan kísérlet. Nem mintha a hibák s a betegség nem volnának meg, de rossz a diagnózis, ha a betegséget magában a sajtóban keresi. Mi az a sajtó? Talán valamely külön élő lénye ennek a társadalomnak? A holdban él-e ez a teremtmény, vagy a szomszédban? Egyik helyen sem. A sajtó: maga a társadalom. Karja, lába, nyelve vagy szeme a társadalomnak, de a saját testrésze. Milliányi idegszállal, izmokkal csatoltatik a társadalom testéhez, ez táplálja, idegszállal át a társadalom irányítja mint mi a karunkat, lábunkat. Hahogy a sajtó beteg s fekélyes — nem lehet ezt a szervet vádolni, hiszen betegségét a társadalom testéből kapja. Nem lehet külön gyógyítani, hiába tesztek reá kívül flastromot, égethetem, levághatom, de meg nem gyógyíthatom, ha csak kívül gyógyítom s nem a testet is, melyből a kór anyaga beleárad és beteggé teszi.

Mi ez a kóranyag? Az emberi rosszindulatok, melyeket a társadalom maga beledob a sajtóba. Az irigység, a káröröm, a boszú, utat mind a sajtóban keresnek, oda áramlanak s ott gyűlnek meg. Arra nem gondolunk, hogy a sajtónak olyan tiszta teremnek, vagy küzdőtérnek kell lennie, hol közügyekben, bajokban tárgyalni, segíteni lehessen. Honnan ki kell zárni az emberi legrútabb szenvedélyeket s azt az intézményt mindnyájunk közös védelmére és erősítésére kell megtartanunk. Szó sincs róla. A durva hang, a gyűlölködés parlamentből és közgyűlési termekből, műhelyekből és palotákból, koreszmból és kávéházakból beleszakad

ebbe a folyóba, aztán szidjuk előbb még tiszta vizét.

A sajtó nem tükre a társadalomnak, mint mondani szokták, — maga a társadalom a sajtó s minden hibája, bűne és erénye a társadalomé. Az ügyessége, az erős munkája a sajtóé. Jól ismerem én a szerkesztőseket: igazi újságíró ember, sokat dolgozó, jó szívű, önfeláldozó ember, ki nehéz munkájával keresi kenyerét, aki együtt örül, együtt búsul a közönséggel — pedig mit neki Hekuba? A magyar sajtónak olyan organumai vannak, melyekre büszke lehet a nemzet. Tartalmuk, magas színvonaluk bármely nagy európai világlappal versenyez, gyorsaságuk, ügyességük, bármely amerikaiival. Az a teméntelen apróbb nagyobb lap, mely durva hangjával rászolgál a vádakra, nem újságírók érdekeit szolgálja. Sőt durvaságainak újságírók az áldozatai. Mert a rágalmak, a támadások, a gunyolódások nem újságíróktól kerülnek ki. Nyomozzuk e fölháborító és alacsony hang eredetét — rájutunk a pártérdekre, a magánérdekre, sértett hiúságra, boszúvágyra, de nem a sajtó embereire. Mert végre, ha valaki más pályán boldogulni nem tudva, félbenmaradva, a sajtónál keres medéket s ott garázdálkodik, ezért a sajtót mint intézményt felelősé tenni nem lehet. Ellenben felelősé lehet s kell tenni mindig a társadalmat, a közönséget. Igen, nagyérdemű publikum, ezerfejtű zsarnok, mint a költő mondja. Te vagy a hibás és felelős, nem az a szegény megtévelyedett pennás legény, aki eszeveszette szurkál és sárral dobálózik. Miért tűrik el? De nem csak: miért bátorítják? Évtizedek óta figyelem a sajtó dolgait. Elmondhatom, nincs jelentékenyebb emberünk, intézményünk, akit meg ne haraptak volna. Az ilyen támadásoknál, heceknél legelőször tudtuk is, hogy ki irányítja — kívül. És jutott e eszébe egyszer megvédeni valakit a társadalomnak? Intő szavát, tiltakozását nem hallotta, de odacsapott pallosával s börtönbe került egy szegény fiú, kit a közérdek ürügye alatt belevontak a támadásba a — társadalomból.

Ne vádoljuk tehát a sajtót, hanem mi magunkat. A társadalomban levő emberi gyarlóságok s bűnök, kivált az iszonyu gyűlölet s az ördögi káröröm belopóznak a sajtóba. Más alakot öltenek, akár a sátán. Köz-

Booskai emlékére.

Históriás ének.

Írta s a Csokonai körben 1906. november 25-én a szobor leleplezés ünnepén elmondta: Könyves Tóth Kálmán.

„Ne időzz, ne mulass Prága városába,
Ne tapossa földjét magyar ember lába,
Jó Booskai István!”

Gyere haza! hívják. Üldözik a népet,
Sáska módra sarcol az a fránya nimet.
Neved is a lisztán!

Visszatér a bajnok és Kerek várba,
Szíve és kapuja tilalomra zárva,
Mozdulni nem akar.
Rászedte a német, Erdély megnótázta,
Béborult az ég is . . . Vérbe gázol Básta,
Sírva nyög a magyar!

Barbiáno tombol . . . apja ellen támad,
Rázudít fejére lázítási vádat
S Kassára citálja.
Súlyomkőre vonul, itt az a sásfészek
Honnan száz veszélylyel farkasszemét nézhet,
Ha lecsap a kánya.

Szólítja hazája! Kirántja a kardot,
Melyet oly sokáig hüvelyébe tartott.
„Hi a haza! megyek!”
Mellé sorakozik hajduk hősi népe;
Csak úgy hull a német, ha kerül elébe,
Mint ősszel a legyek!

Az álmosdi sikon tán még nem is pirkad,
Osztrák regimentből alig marad hirmag,
Fuinak vízbe, sárba;
Merre kardja villog, lobogója vezet,

Vármegyék, városok véle fognak kezét,
Jobb jövőre várva.

Szárnyon röpül a hír, Prága városába,
S császár szíve mintha kőből lenne vágva,
Még csak meg se reszket.
Mégjött a parancsa . . . vérbetűkkel írva;
„Pusztuljon a magyar, döntsetek a sirba!
S veti a keresztet!”

Az alvó oroszán ébred . . . ne félted!
Táborába gyűjti a magyar népséget;
Győzedelmet arat!
Erdély, Magyarország összeül Szerencsen,
Hogy a sirhalomból új hazát teremtsen
Egyesült akarát.

Izzó lelkesültség szentelt lángja lobban,
Leteszi a hitet a hős vitéz nyomban
S esküszik az égre:
„Ha Isten kegyelme diadalra segít,
Védelmézik hitét, ország törvényeit,
Száz halált se félve!”

Nem is üldözi őt soha rut ónédek,
Ez a drágaköve tiszta jellemének,
Aranyláncra fűzve.
Ragyog a korona . . . király is lehetne,
Hogyha elvakítva hallgatna Achmetre,
Hogy fejére tüzzet.

Van egy koronás fő . . . nem kell ide másik,
Ősi jog s szabadság, amiért csatázik
Utolsó esőp vérig,
Fegyverét leteszi, hogyha föl nem bontják,
Híven teljesítik kikötése pontját
S esküvel peccsételik.

Foly a csata egyre . . . győz a hajdu tábor,
El nem szédítheti győzedelmi mámor,

De a császár remeg!
Már egész Dráviáig portyázik Booskay,
Kürtöt, tárogatót lehet ott hallani.
Fut a zsoldos sereg!

Mátyás főherceg is látva, hallva ilyet,
Valahára eszmél, rémitőn megijjed . . .
És Rudolfhoz szalad.
Kéri, kényszeríti: hajtson a szép szóra,
Mert, ha most sem enged: ütött a végóra;
Ég föld rájuk szakad!

Bátyja ingadozik . . . enged, majd nem enged,
Mátyás biztatja; majd csinál ő rendet
S mozdít minden követ,
Hogy Booskai hajdu népe térne vissza.
Ha ügyét jó szívetel ő reája bizza,
Minden jóra jöhet.

Illésházi s mások összesugnak bugnak,
Ráveszik urokat: álljon az alkunak;
Ugy lesz, mint kívánja.
Elnyomott hazáján a béke segíthet.
Vissza'ad alkotmányt, nem sérti a hitet
Magyarok királya.

Hősi küzdelemnek nemsokára vége!
Igy jött létre az a híres bécsi béke,
Most háromszáz éve.
Alkotmány alapja gránitkőbe vésvé;
Bontsa meg a német? Oda szólna Bécsbe
Booskai, ha élne!

„Élek! el ne csüggedj, én magyar nemzetem.”
Hirdeti a szobor!
Miért küzdve vívtál, hogy az el ne vesszen:
Tette lelkesítsen e magasatos Eszme!
S vihar el nem sodor!

hogy a nagy fejedelem felett emlékbeszédet mondjon. Az emlékbeszéd élénk, meleg színekkel festette Bocskai kását, fellépésének előzményeit, labanverő nagy csatáit, amelyeket a lelkiismereti szabadságért, a protestantizmusért vívott, a hajduk akkori helyzetét és fejedelmükhez való nagy szeretetüket, ragaszkodásukat, végül a nevezetes bécsi békekötést, amely Magyarországon a vallás szabad gyakorlását biztosította. A mindvégig élvezetes, hangulatos, lelkes, komoly beszédért annak tehetős szerzőjét lelkes óvációkban részesítették.

Könyves Tóth Kálmán, az ősz hajjal és ifjú lelkű költőpap olvasta fel Bocskairól szóló és lapunk tárcarovatában közölt remek költeményét amivel az ősz lelkipásztor magával ragadta a közönséget.

A városi dalgyűlés nagy tetszéssel énekelte Kovács Lászlónak, ennek a valóban tehetős, igazmagyar dalköltőnek „Bocskai-ének”-ét, amelyért a szerzőnek is, a dalgyűlésnek is bőven kijutott a tapsokból.

A hajduk magyaros tollu, magyar lelkű írója, ifjabb Móricz Pál olvasta fel azután „Hajdútörténel” című kedves meséjű elbeszélését, amelynek magyaros stílusa, a belőle áradó éles megfigyelési képessége újabb lévellel gyarapították a hajdúiró babérkoszoruját.

A főiskolai kántus a Szózat éneklésével zárta be a hajdufejedelem emlékének szentelt magasztos ünnepélyt.

Az ünnepelő közönség innen az Emlékeribe vonult.

A leleplezési ünnepély.

Pontban tizenkét órakor már óriási közönség várta az Emlékeriben és környékén, hogy lehulljon a lepel a nagy fejedelem ércalakjáról. Az ügyesen készített fehér lepel Killer Ede burogyáros izlését dicsérta.

A nemzeti és a hajduszínekkel díszített emelvényen Wessprémy Zoltán főispán, mint a szoborbizottság elnöke nyitotta meg az alábbi beszéddel.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség! Debrecen sz. kir. város törvényhatósága ez év július havának 4-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésében egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy történelmünk egyik legkimagaslóbb alakjának, a lelkiismereti, vallási és közszabadság hőisének, Bocskai István nagyfejedelemnek ércszobrát még ez esztendőben, mint a bécsi békekötés három esztades évfordulóján Debrecen város egyik közterén felállíttatja. Egyszermind elhatározta azt is a közgyűlés, hogy a Hirman Ferenc budapesti ércöntő kizárólagos tulajdonát képező azon szobrot óhajlja megszerezni, amely Budapest székes fővárosban felállított koronás királyunk ő felsége által a magyar nemzetnek adományozott, Holló Barnabás, kiváló szobrász művésznök által alkotott ércszobor hí mása.

Ezen határozat értelmében a közgyűlés az én elnökségem alatt szoborbizottságot küldött ki Ezen meghívásnak eredményeként a tiszántúli ev. ref. egyházkerület, a debreceni ref. egyház, a Csokonai-kör, Debrecen város különböző egyesületei és pénzintézeteinek kegyes adományából és nagyobb részben Debrecen közalapjából, fedezetül szolgáló összegből ime itt áll előttünk a szobor.

E pillanatban lehullott a szoborról a lepel és ott állt a művésziessé sikerült remekmű, Bocskai ércszobra, melynek láttára éljenzésbe tört ki a közönség.

A főispán így végezte beszédét: Amit Bocskai is hirdetett, a szabadságszeretet tüze, az lobogjon lángra Debrecen város lakosságában is. Ezennel megnyitom az ünnepélyt.

Hosszantartó éljenzés követte a főispán szavait, majd a főiskolai kántus kapott sok tapsot és éljenzést egyik Bocskai-ének előadásával.

Az éljenzés elhaltával Jánosi Zoltán ref. lelkész szavalta el „Bocskai szobránál” című költeményét.

Azután a főispán, mint a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot a szavakkal:

— Amikor e szobrot a nemes város közönségének átadom, azt mondom, tegyük fogadalmat, hogy a szabadsághoz, hitünkhez, alkotmányunkhoz mindig hűvek maradunk,

mint a fejedelem, akinek szobrát ezennel átadom.

A város közönsége nevében Kovács József polgármester vette át a szobrot. Bocskai ima hazajött — mondotta — ez a szobor méltóképp jelképezi azt az eszmét, mely az ő nevével össze van forva. Ezt a szobrot Debrecen város közönsége nevében örömmel veszem át és mire a főispán ur felhívott, a haza és vallás nevezett elve mellett híven kitartunk.

Azután Géressy Kálmán, a Csokonai kör elnöke vette át gondozás végett a szobrot, amelynek talpazatára egymás után helyeztek koszorút. Kovács József polgármester a város, Pákozdy Sándor főjegyző a vármegye, Géressy elnök a Csokonai kör nevében, Somossy Béla a bősörményiek, Fekete Sándor a szoboszlóiak, Csohány Lajos a nánsiák, Csapó László a hadháziak koszoruját tette le, míg a hadházi református hívek koszoruját Szabó Lajos lelkész helyezte el kegyeletes szavak kíséretében.

A szoborleleplezési ünnepélyt a Himnusz éneklése zárta be.

Déli 1 órakor bankett volt az Angol királynőben, melyen megjelentek: Wessprémy Zoltán főispán, gróf Dégenfeld József, Bakonyi Samu, Benedek János, Szabó Kálmán országgyűlési képviselők, Széll Farkas táblai tanácselnök, Kovács József polgármester, Szűcs Miklós törvényszéki elnök, Simonffy Imre, Jisemann Oszkár h. pénzügyigazgató, dr. Jászai Rezső piarista rendfőnök, Pap János gör. kath. esperes, Géressy Kálmán tan. kerületi főigazgató, Boldizsár Kálmán h. főkapitány, Ferenczy Gyula, dr. Tüdös János és közéletünk más jeles eszéi. A hajduvárosok képviselőitében is számosan jelentek meg. Ott volt Hirman Ferenc a szobor ércöntője is.

A banketten Rácz Károly zenéje mellett a legvidámabb hangulatban volt együtt a társaság.

Az első felköszöntőt Wessprémy főispán mondta a királynőre, amit a jelenlevők állva hallgattak végig. Majd Kovács József polgármester Debrecen város közönsége, Pákozdy Sándor Hajduvármegye közönsége, dr. Tüdös János a Csokonai-kör, Szabó Lajos a vendégek és Fekete Sándor Szoboszló nevében mondtak felköszöntőt.

Ezután dr. Bakonyi Samu szólalt fel, kimentvén Thaly Kálmánt és egyben föl másolta Kossuth Ferenc üdvözlését. Lelkes éljenzés tört ki Kossuth Ferenc nevének említésekor, amely csak fokozódott, mikor Kossuthnak a polgármesterhez intézett táviratát olvasták fel, mely így szól: „Szívvel, lélekkel önnel vagyok, midőn dicső emléket ünnepelünk annak a szabadsághősnek, ki első harcosa volt az alkotmány megerősítésének!” A lakoma késő délután ért véget.

— **A delegációk megnyitása.** Tegnap délután három órakor a magyar delegáció tagjai megjelentek a királyi várpalotában, ahol Zichy Tivadar gróf, a delegációk elnöke beszédet intézett a királyhoz. Rövid beszédében a király iránti ragaszkodását és hűségét fejezte ki, végül Isten áldását kérte a delegációk munkájára és a koronás királyra. A király válaszában megelégedéssel és őszinte köszönettel fogadta a delegátusok hí ragaszkodásának biztosítását s egyúttal kiemelte, hogy tekintve a minden téren beállott áremelkedést, hadügyi kormányzatának folyó szükségletei a múlt évihez képest növekedést mutatnak. Ezt a béke fentartása s a monarchia érdekeinek megóvása teszi szükségessé. De hangsúlyozta egyúttal azt is, hogy a rendkívüli hitelekre sokkal kisebb összegek vétetnek igénybe. Végül pedig kijelentette, hogy a megszállott tartományok saját bevételeiből fogják szükségleteiket fedezni. Beszéde végén szívélyesen üdvözölte a delegátusokat. A delegátusoknak tisztelgése pedig fél óra hosszat tartott, mely idő alatt a király minden egyes delegátussal pár szívélyes szót váltott.

— **Teljes tanácsülés.** Az e hó 29-iki rendes közgyűlés tárgyainak javaslatlaltal való ellátása végett Debrecen város tanácsa ma délelőtt Wessprémy Zoltán főispán elnöklé-

alatt teljes tanácsülést tartott, amely déli 12 órakor ért véget. Utána Kovács József polgármester elnöklésével rendes tanácsülés volt.

— **Sorozások a megyében.** A központi járásbani lakásokra vonatkozólag ma vette kezdetét a sorozás Balmazújvároson. A sorozásokat Kovács Gyula alispán elnöklése alatt 29-ig folytatja a sorozó bizottság.

— **A sámsoni vasút jegyei.** A helyi vasút igazgatósága elhatározta, hogy a debreceni-sámsoni vasúton olcsó tanuló bérletjegyeket hoz forgalomba, ezzel is előakarván segíteni a tanyai gyermekek iskolázását. A tanuló bérletjegyeket december 1-re adják ki. Ugyanakkor jelenik meg az igazgatóság hirdetménye, mely az egyes utazásokra szóló jegyek árainak leszállítását fogja tartalmazni.

— **Fogthü János temetése.** A megyei törvényhatósági bizottság egyik legkiválóbb tagja, Fogthü János hajduszoboszlói földbirtokos holttestét tegnap helyezték örök nyugalomra a szoboszlói családi sírboltban. A temetésen a résztvevők nagy tömege jelent meg, hogy a jólelkű, régi magyar urat utolsó útjára kísérjék.

— **E heti büntügyi főtárgyalások.** 1906. november hó 26-án, hétfőn esküdtszéki főtárgyalás. Dobroka Pál s társa ellen, szándékos emberölés büntetésének kísérelte, ugyanaznap a II-ik tanács előtt ítélethirdetések és felelővíteli ügyek nyilvános tárgyalásai. November hó 27-én, kedden esküdtszéki főtárgyalás. Szikszai Pál s 3 társa ellen, rablás büntette. November hó 28-án, szerdán főtárgyalások. Szabó Miklós s társa ellen, lopás büntette. November hó 29-én, csütörtökön esküdtszék. Nyiri Lajos s 1 társa ellen, rablás büntette. November hó 30-án, pénteken főtárgyalások. Horváth Mihály ellen, szándékos emberölés kísérelésért, Milák Balogh József s társa ellen, lopás büntette. December hó 1-én, szombaton főtárgyalások. K. Nagy Imre s társa ellen, testisértésért, Czifra György ellen, okirathamisításért, Békési Károly ellen, testisértésért, Kapusi Antal ellen, halált okozott testisértés, Bardanovics Tibor ellen, súlyos testisértésért.

— **Fiók tőzsde Debrecenben.** A kereskedelmi csarnok közgyűlése után a csarnok kebelében a Debrecen városi és vidéki értékpapírok forgalmának lebonyolítására a csarnok szakosztályaként értékpapír tőzsde alakult. Az alakuló közgyűlésen Bechert Manó elnökölt, a jegyzőkönyvet Dr. Kemény Viktor vezette. A tőzsde oszta megalkulván: Elnökké: Bechert Manó, alelnökké: Dr. Berger Andor, titkárrá: Dr. Weinberger Sándor, ügyésszé: Dr. Hegedüs Jenő választattak meg. Tanácsagokká: Emerich Arnold, Lichtblau Albert, Ungár Jenő, Jónás Mór, Emerich Zsigmond és Hajdu Imre urak választattak. E szakosztály minden héten kedden és pénteken d. u. 2-3-ig rendszeres üzleti napot tart hol az értékpapírok adás-vétele eszközölhető. A részletes szabályzat kidolgozására három tagu bizottságot küldtek ki.

— **A közigazgatási tanfolyam hallgatók köre.** tegnap este tartotta meg első felolvasó estélyét a kör helyiségében Balogh László „A szerelem Bánk-banban” című tartalmas dolgozatát olvasta fel, mely után Serényi Jenő adta elő Gabányi „Kakas-ülön” című mono ógját nagy ügyességgel. Jártassággal, majd Tarpay Lajos szavalta el nagy hatással Incezy László „A nővér” című költeményét. Mindhárom jegyzőkönyvi dícséretben részesültek. Ugy látszik, hogy az idei tanfolyam hallgatók dolgoznak, munkálkodnak s a sokféle jog beszédese mellett nem feledkeznek meg a maguk ilyen irányú önképzéséről sem. Ami csak dícséretükre válhatik.

— **Hidegre fordul az idő.** Beköszöntenek a jourok, tea-estélyek; keressék fel tehát hőlgyeim Máyer Jenő üzletét, ott legjobban szerezhetik be csemege szükségletüket. A cég minden nap jelentést fog tenni arról, hogy milyen csemege áru melyik napon érkezik meg. Így mindenkor figyelemmel kísérhető, mikor szerezhető be egyik vagy másik csemege áru frissen. Minden kedden és pénteken este friss virali érkezik, ajánlatos egy nappal előre lefoglalni.

A hírlapírók és a szabadjegyek.

Emlékeztető, hogy dr. Ágai Béla, az Újság szerkesztője beadványt intézett az újságírók egyesületéhez a szabadjegyek beszüntetésére indítandó akció megkezdése végett. — Az egyesület elhatározta, hogy tanácskozássra hívják egybe a hírlapírókat a szabadjegyekkel való visszaélések megállítására. Azonkívül elhatározták, hogy fölrítot intéznek a kereskedelmi miniszterhez és megkérdik: minek tekinteti ő az újságírók szabadjegyét: ajándéknak e, kegynek e, vagy pedig ellenszolgáltatásnak e az okért a nagy szolgálatokért és közérdekű cselekedetekért, amelyeket a sajtó a kereskedelmi kormány véghez. Arra kéri a minisztert, hogy a szabadjegy visszaélésait gátolja meg. Ebben a sajtó is készségesen segít a kormánynak.

A vidéki ipari szeszgyárak mozgalmá. Egy idő óta élesen támadja egyné mely lap az ipari szeszgyárakat. Ezzel kapcsolatban oly hírek is keringnek, hogy a kormánynak az a terve, hogy az ipari szeszgyáraktól megvonja a kontingenst és helyette kártalanítást ad. A riasztó hír a szeszgyárosok közt izgalmat keltett és kereskedelmi és iparkamara állást is foglalt, a szeszgyárosok érdekében ugyanis kimondot hogy a szeszgyárak ellen intézett támadásokat elítéli és felterjesztéssel fordulnak a pénzügyi, kereskedelmi és földművelésügyi kormányhoz és állást foglalnak a kontingens megvonása ellen.

A magyar ipar védelme. A II-od fokú iparhatóságokhoz leirat érkezett a magyar ipar hathatóssabb védelmére. Számítlan esetben fordult elő, hogy külföldi árukra, a hazafias vásárló közönség megtévesztésére jelzőket használnak, melyek alkalmasak a gyártmány magyar voltát a közönséggel elhitetni. Ilyen jelzőknek minősíti a miniszter el „Hunnia”, „Pannonia”, „Rákóczi”, „Bocskai” jelzéseket, melyeket, ha külföldi áru alkalmaszva észrevesznek, utasította a hatóságot szigorú büntetés alkalmazására. Ugyancsak tilos, megnevezett okból turul, valami ismert középület, valami történelmi esemény megörökítésének képét, mint jelvényt az áru használni. A szigorú ellenőrzésre utasította most a miniszter a másodfokú iparhatóságot.

Ugy-e, haza megyünk? Egy szerencsétlen, elméjében megzavarodott embert hoztak tegnap Debrecenbe az ország messze határáról. Azaz csak Debrecenen át vitték Resicabányára, mert onnét akart Amerikába kivándorolni, remélvén, hogy az újvilág tejjel mézzel gazdag földjén majd tán könnyebben boldogulhat. Veszére indult el a szegény ember. Örömet, boldogságot remélt és tervelő elméjének hirtelen való megsemmisülését hozta rá a végzetes ut. Közel a határhoz, Tencsénmegye egyik falucskájában, Csacán, váratlanul kitört rajta az örültség, még pedig olyan erővel, hogy kényszerzubbonyban kellett őt visszaszállítani. Hogy a honvágy tébolyította meg, annál is inkább valószínű, mivel egész uton azt kérdezte kísérőitől: ugy-e haza megyünk? Haza, haza, de azt már nem tudja, hogy benne is egygyel több fiát siratja a megsemit, szomorú haza...

Kedvezmény a tartalékosoknak. A honvédelmi miniszter az 1907. évben fegyvergyakorlatra bevonuló tartalékosok részére különféle kedvezményeket engedélyezett. — Legnevezetesebb e kedvezmények közül, hogy fegyvergyakorlatukat akár januárisban, akár februárisban teljesíthetik. Ez intézkedés csíja az, hogy a tartalékosokat tavasszal és nyáron ne vonják el a mezei munkától.

A kivándorlók családjá érdekében. A belügyminiszter rendeletben hívja föl a kivándoroltak figyelmét arra, hogy mindazok, kik valamely segélyre vagy kárpótlásra tartanak igényt külföldön szerencsétlenül járt családjuk révén, azok a szükséges okmányokért ne magánszemélyekhez, hanem az illetékes külképviseleti hatóságainkhoz forduljanak.

A kereskedelmi csarnok közgyűlése. Vasárnap délután 2 órakor tartotta a Debreceni Kereskedelmi csarnok ezidei közgyűlést Kernhoffer József elnök üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat a közgyűlést megnyitotta, — a jegyzőkönyv vezetésére Dr. Weinberger Sándor titkár, hitelesítésére Hajdu Imre és Dr. Reichard Manó urakat a szavazatszedő bizottság tagjaiul Hollander József, Frigyesi Jenő és Ligeti Ödön urakat kérte fel. Ezután föl hívta a titkár az évi jelentés felolvasására. A közgyűlés az évi jelentés, továbbá ugyancsak a titkár által előterjesztett számvizsgálók jelentését és a jövő évi költségelirányzatot elfogadta, és tudomásul vette s ezek alapján a felmentvényt megadta. Ez után az alapszabályszerűleg kilépő választmányi tagok helyeinek betöltése következett. A közgyűlés a kilépő tagokat újból megválasztotta, mire a közgyűlés véget ért.

Felémelik a faárakat. Mi is megemlékeztünk már a főerdőmesternek arról az előterjesztéséről, hogy a városi faraktárban emeljék fel a faárakat, mert a kereskedők fizérkednek a város fájával. A jog és pénzügyi bizottság elvetette a főerdőmester javaslatát, amelylyel ma foglalkozott a városi tanács és hosszú, heves vita után úgy határozta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogják, miszerint a hasított fát ölenként 24 koronáról 26-ra, az I. osztályt 16-ról 18-ra, a II. osztályt 11-ről 12-re emeljék fel. A tanács javaslata ellen Vecsey Imre főjegyző bejelentette tiltakozását.

Egy lelkész balesete. Vasárnap a Bocskay-szobor leleplezésére jött Debrecenbe Nagy Dániel vámpospércsi ref. lelkész. Este 7 óra után akart hazautazni. A vonatra felszállás alkalmából azonban könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte a lelkészt, a vonat feljárdójának a hátsó mellé lépett és oly szerencsétlenül esett el, hogy ballába a bokába kifocamodott. A mentők beszállították a kórházba.

Véres verekedés a korosma előtt. Tegnap délután nagy verekedést csapott 3 csavargó, Berki Gyula, Berki Sándor és Doroci Jenő. A Lőrinc korosma előtt beleköttek három 89 ezredbeli katonába, akik egy leányzót kísértek. Az összeszóalkozásból nagy verekedés támadt. Berki Gyula egy késsel Lőrincz Mihály korosmáros aroába szurt amiért a korosmáros a hadfiaknak fogta pártját. Berki Sándor pedig korosmáros gyűlöletének nyomatékaul egy jó darab téglával. A rendőrséget nyomban értesítették a könnyen végzetessé válható verekedésről, mire azonban a rendőrök a helyszínre érkeztek a csavargók a távozás röögös mezejére léptek, kik közül csak Berki Sándor és feles testvérét, Gyulát sikerült elfogniok. A jelles alakok ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Vakmerő betörés. A Piac-utca 55. szám alatti házban betörők jártak a mult éj folyamán. Az e házban levő Rose-féle ékszerüzletet akarták kifosztani, de munkájukban még idejekorán megzavarták őket. Ma éjjel ugy egy óra felé különös zajra ébredtek a házbéliek. Ez zaj gyanut keltett a házmesterben s ezért szonnal a rendőrségre szaladt, ahonnan Bikfalvy rendőrbiztos két rendőrrel a helyszínre sietett. Itt megállapították, hogy a betörők először a Katz féle borkereskedésbe haoltak be, meg pedig az udvar felőli ablakon Itt megittak pár üveg jó bort, majd pedig a Rose üzletét elválasztó fal kifurásához fogtak. Alig 2-3 darab téglát tudtak abból kiszedni, mire megzavarták őket. Ezután el is menekültek, de hogy mikép mi módon, azt megállapítani nem lehetett. Felkutatták a házat s annak környékét, de minden eredmény nélkül. Csupán egy jókarban levő esernyőt s pár darab betörő szerszámot sikerült felfedezniük. A rendőrség már távozni készült, smidőn egy az udvar végében levő trágyával megrakott szekeret pillantottak meg. A rendőrkardok áthatoltak a szekér terhén, de semmi nesz nem hallatszott. Ekkor a trágya lehányásá-

hoz fogtak. Pár pernyi munka után a trágya le volt, rakva a betörők egyike pedig a szekér aiján feküdt, pokrócba burkolva. Jóllehet a rendőrkard súlyos sebeket ejtett rajta, meg sem moccant a szekéren. Valóra fogták, de minden kérdésre megtagadta a választ. A rendőrség széleskörű nyomozást indított meg.

A király borai. Hogy az amerikai szellem a magyar embert is megszállja, ha az új világban él: bizonyoság rá az a mulatságos história, amelyet egy newyorki magyar lap ír meg a következőképpen:

„Hiába, a magyar „bárók”, „grófok”, „királyi kegyenesek” sorsa irigylésre méltó Amerikában. Meg is irigyléte ezt egy egri születésű, különben jámbor honfitársunk és gondolt egy nagyot és merészet. Kaptá magát tehát és üzleti összeköttetésbe lépett Ferencz József királylyal. És az üzlet körül nően bevált, ugy, hogy honfitársunk már gazdag ember. A dolog a következő: Szóban forgó honfitársunknak borüzlete van St.-Louisban. Vigan gyártotta ott a magyar borokat, de mindezzel nem ment sokra. Fogta magát tehát és fünek-fának azt hirdette, hogy Ferencz József, aki Rudolf fiának elhalálása óta felhagyott a borivással, őt bizta meg borainak Amerikában való eladásával. És emberünk tovább megy: állításait „hivatalos okmányokkal” igazolja. Azóta nagyon vásárolják a borát és egri honfitársunka jót nevet a markába. Ezt a tényt Sz.-Louisban és környékén ismeri mindenki. Csak az a furcsa, hogy a konzulok nem szereztek tudomást róla és megengedik, hogy kissé — tulleleményes honfitársunk visszaéljen Ferencz József király nevével és az amerikaiak hiszékenységével”

Köszönetnyilvánítás. A debreceni orthodox izr. hitközség a „Bocskay” szobor leleplezése alkalmából koszorúmegváltás címen kezelméhez a siketnémákat gyámolító helybeli intézet részére 15 koronát küldvén, midőn annak átvételét köszönettel ösmerem el, ugyanakkor tudatom, hogy az adománynak megfelelő helyre eljuttatása végett intézkedtem. Varga Károly Bocskai szobor bizottsági jegyző.

Eltévedt kis leány. Tegnap este a Kereses telepen levő lakásáról jött a városba Sárosi Erzsébet egy 9 éves kis leány, bátyja kíséretében, a hol a vasárnapi korzó áradatában eltűnt. A rendőrség ma reggel megtalálta a lakására kísérte.

Elveszett váltó. Tegnap a város területén egy három aláírással ellátott kitöltetlen 1 korona 20 filléres váltó úrlap elveszett. Megtaláló kéretik, hogy azt vigya a rendőrségre.

A legjobb formájú férfi kalapot kendők 4-6 koronáért, a legizlésebb selyem nyakkendő már 1 koronától feljebb. A Nyakkendő királynál.

Kiselejtezett, játék háztartási és ajándék tárgyak igen olcsón beszerezhető Mentze Henrik áruházában Kossuth utca 4 szám

609-x-3;

Hova menjünk színház után? A Márkus Jenő téli-kert éttermeibe, a hol színházi előadás után is frissen csapolt Koronásört talál a közönség. Minden igéycsokot kielégítő vacsorát, választékos étlapot, inyenc csomagok a kirakásban láthatók. Naponta zeneestélyek Kiss Béla és Veres Tóni z ne kara által. (611-10-3.)

Hölgyek figyelmébe. Ujbéli bevásárlásomból naza érkeztem, alkalmi vétel folytán felárban vásároltam 50 drb. szebbnél szebb színházi köppenyt, hosszú női palétót, szőrme kabátot, gyermek felöltőket — mig ezen készletből tart, saját érdekében keresse fel Rózsa Ignác női felöltő áruházát, Kistemplombazár, mivel sehol oly olcsón nem vásárolhat, mint ott. 617-4-2.

Szép jó és olcsó ez a jelszó Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. 608 x 3.

TAVIRATOK

A képviselőház ülése.

Budapest, november 26. Justh Gyula házelnök 40 képviselő jelenléteben nyitotta meg az ülést délelőtt egynegyed tizenegy órakor. A kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter. A napirenden 1907. évi költségvetés van.

Szalay László előadó referálja.

Vajda Sándor nemzetiségi képviselő hosszan, nevesen beszél a nemzetiségiéket méltatlan elnyomásáról.

Hentaller Lajos. Hát Enyedet kik pusztították el negyvennyolcban? **Vajda**: folytatja a panaszkodást. (Elmondja, hogy a szolgabírók pénzért kandidálják a jegyzőket. (Oriaszi zaj) Hazaárulók! Rendre! rendre!

Justh elnök Vajdát rendre utasítja és kikéri magának, hogy a magyar országgyűlés házában magyar tisztviselőt gyanúsítsanak és rágalmazzanak. Vajda óriási zajban fejezi be beszédét. Nem fogadja el a költségvetést.

Nagy Dezső a költségvetés mellett szól és azt el fogadja. Vajda beszédével foglalkozik s azt merényletnek mondja. A nemzetiségiéket minden program nélkül handa bandáznak. Az erdélyi oláh nemzetiségiéket Románia felé gravitálnak.

A nemzetiségiéket Nagy utolsó szavaira felugrálunk helyeikről, a padokat verik és dühösen kiabálnak: ez hazaárulás vádjá, rendre, rendre!

Az előző Nagy Dezsőt rendre utasítja, **Moskovitz** Iván alkotmánypárti, jogi fejtegetésekkel beszél az alkotmányról, annak biztosságáról és kötelességéről a kormányhoz, hogy az alkotmány várát igyekezzen erős sáncokkal körül venni. A költségvetést elfogadja.

Andrássy Gyula gróf: A nemzetiségiéket nemzetellenes politikát folytatnak és soha sem voltak a nemzet barátai. Felolvassa Hodzsa Milán beszédét, melyből kitudnik, hogy az elnyomásnál a nemzetiségiéket csak azért nem voltak a nemzet ellen, mert nem kaptak érte bért. Hosszu idő mutatja, hogy a nemzetiségiéket a nemzet ellen nem tehetnek. Ha a nemzet loyális viselkedését ellenszenvvel fizették, annak csak a nemzetiségiéket vallották kárát. Ez az ország magyar és az ország alkotmánya nemzetiségi politikát nem tár. Az ülés Andrássy beszédével véget ért.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, november 26. Kormány körökben biztosra veszik, hogy az 1907. évi költségvetés tárgyalásának december elejére, mikor a delegációk megkezdik a költségvetés tárgyalását, vége lesz. A kormány azután a munkásügyi törvényjavaslatot terjeszti a Ház elé, mert azt akarja, hogy a javaslat még ez évben törvényerőre emelkedjék.

Kihallgatás a királynál.

Budapest, november 26. A király ma kihallgatáson fogadta Samassa bibornokot, az egri érseket, Wekerle Sándornét, Lobkowitz herceget és számos főurat.

Burián báró a Házban.

Budapest, november 26. Burián báró közös pénzügyminiszter ma megjelent a Házban, felkereste Wekerle miniszterelnököt, ki vel hosszasan tárgyalt.

Közigazdaság.

Munkások és gazdák. A mezőgazdasági munkások szociálista szervezetekben való tömörülésének, zavargásainak és sztrájkmozgalmainak egyre fenyegetőbb tendenciája annak a belátására vezette a mezőgazdasági munkaadókat, hogy nekik is szervezkedniök kell, ha nem akarják magok a bujtogatók kegyére és kedvére kiszolgáltatni. A múltak tapasztalatán okulva a gazdák különösen az aratási munkának kelendő időben való és sima lebonyolítása érdekében igyekeznek biztosí-

tékot szerezni s ebbeli törekvésük annál okdatoltabbá vált mert ez évben a földmunkásokat a szociálista szervezetek sok helyen arra bírták, hogy év végéig egyáltalán ne kössenek szerződést s azután is csak a munkásgyűlések által egyoldalulag megállapított feltételek alapján szerződjenek. Ez azt jelentené, hogy amennyiben a gazdák a munkások követelésének nem vetnék magokat alá, egyáltalán képtelenek volnának megszerezni az aratáshoz szükséges kézi erőt. Már pedig a munkásgyűléseken megállapított követeléseket a gazdák nem teljesíthetik. Így a gazdák a szerződésnek különben is problematikus jogi oltalma alá sem helyezhetik az aratómunkások biztosításához fűződő érdekeiket. Ily viszonyok között a gazdák elhatározták, hogy részükre is a leg-erőteljesebb akcióba lépnek. E végből az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felhívására a vidéki gazdasági egyesületek jó része megalkototta munkásügyi bizottságát s az Országos munkásügyi bizottsága is működésbe lépett. A központ legelső feladatának tartotta egy aratási szerződés minta kidolgozását, mely az aratási munkabérekre vonatkozó megegyezést nyitva hagyja ugyan a munkaadó és munkás alkúja tárgyánál, mindazonáltal bizonyos általános megállapodásokat egyöntetűen igyekezik szabályozni országsszerte. Ezt a szerződés mintát az összes egyesületek a gazdák tanácskozásának tárgyává teszik oly célzattal, hogy a gazdák legalább vidékenként tökéletesen azonos megállapodásra jutván, kötelezőleg elhatározzák, hogy csakis e megállapodás alapján fognak szerződötetni arató munkásokat, amennyiben pedig január hónap közepéig nem sikerül a szerződés, úgy a szükséges kézi erőnek külföldi munkásokkal való pótlására, valamint a szükséges gépek biztosítására nézve megteszik a szükséges lépéseket. Az előintézkedések már meg is történtek és máris sikerült garanciákat találni abban az irányban, hogy az aratáshoz szükséges gépekről és kézi erőről gondoskodni lehet abban az esetben is, ha a felbujtott földmunkások nagy tömege szerződési viszonyban lépni csakugyan nem akarja. A gazdák törekvése az, hogy sikerüljön régi munkásaikkal humanus és méltányos megegyezésre jutniok, s ennek érdekében a legvégső határig készek elmenni, de összetett kézzel még sem tehetik ki magokat annak a veszedelemnek, hogy az illetéktelen befolyások által vezetett munkások ellenállásán megtörvén minden megegyezés lehetősége; vagy a megszarcolás adóját viseljék, vagy pedig évi termésök egészen kárba vesszen.

Városi Színház.

Bérlet 48. sz. (C) Bérlet 48. sz. (C)
Debrecen. hétfő, 1906. évi november hó 26-án:

Szép Ilonka.

Magyar énekes játék 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Mátyás király (Sólyom mes- ter, Miklós diák) — — —	Zilahyné S. V.
Az sragóni heregkisasszony	Radó Anna
Peterdi, öreg nemes — — —	Arkosi Vilmos
Ilonka unokája — — —	Fóhy Frida
Merció, udvari bolond — — —	Polgar Sándor
A szép juhásznő — — —	Vida Hona
A pápa embere — — —	Deésy Alfréd
A cikotai kántor — — —	Békés Gyula
Gerő) — — —	S. Ruttkai A.
Sebő) — — —	Szilágyi Gy.
Óreg palóc — — —	Rónai Géza

Üzlet- áthelyezés.

Kalap-,

aridivat- és

fehérnemű

üzletemet

megnagyobbítva

a szomszédos

Örvényi-féle

házba

PIACZ-UTCZA 46. SZ.

helyeztem át.

Békés

Lajos.

621-1-1

Szönyeg-ház.

Szönyeg-ház.

Szönyegek,
Posztó függönyök,
 Plüss és Selyem függönyök,
Csipke függönyök,
Ágy és Asztalterítők,
Flanelltakarók.
 Butor-szövetek
 óriási választékban
 7 kaphatók 294 x 105
BOSZNAY J és TÁRSA
 szőnyegáruházában
 Debreczen, Kossuth utca 5.

Szönyeg-ház.

Legújabb találmány!

Osztr. szabad. bej.

A. Tevonderen x L. Pollaert Dalheim a R. D. K.

Mindenki maga gyártja a követet!

Cement-, fal-, kő forma

teljesen felszerelve csak 36 korona.
 Egy munkás egy formával naponta
 1500 követ készít. Pléhalj nem szük-
 séges. Ez a forma különösen alkal-
 mas swemm kövek gyártása, Bros-
 rák ingyen és bérmentve.

Szakértelemmel készített szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátó, távollátó,
 gyengélátó és ope-
 rált szemeknek

színházi látcsövek

és turista távcsövek
 legfinomabb ackroma-
 tikus üvegekkel nagy-
 választékban és leg-
 olcsóbban kaphatók

Fischer Jakab

látészerszénél
 Pötér 23. szám. Sesztina-ház.

Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete

Csapó utca 1 szám. Piac utca 14. (sarok) Hajdu ház.

1907. január hó 1-ével kezdi meg működését. Minden évtársulat 5 évre alakul.

Egy törzsbetét 50 fill. mely hetenként avagy havonként fizetendő

Vidéki tagok befizetéseiket bérmentve postai befizetési la-
 pok útján teljesíthetik.

Az eddigi tagok száma 430 kik 3170 törzsbetétet jegyeztek, a mi
 évi 82,420 korona vagyis 412,100 korona befizetésnek felel meg, egy évtár-
 sulat tartamára.

Minden törzsbetét (50 fillér, — 25 kr.) után 100 korona kölcsön
 vehető fel, mely 50 fillérben befoglaltatik a kamat is, tehát külön
 kamat nem fizetendő.

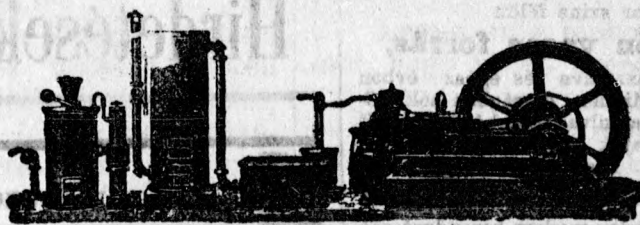
Betétkönyvek a mai naptól kezdve 9—11-ig délután pedig 3—5-ig intézetünk
 helyiségében a jelentkezők részére kiadtnak. 610—15—1.

Dr. Szöllős Dezső, Kozma László, Thieszen Arthur.
 jogtanácsos. elnök. ügyv. igazgató.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanický-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szívógáz-generatoros motorait.
 845-76-11.

Üzemeltetés irán-
 ként és lóerőnként
 1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
 racit, faszén, vagy
 foksz tüzelésre egy
 aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
 szavatoss
 Elsőrendű, erőeszták.
 Kedvező fizetési
 feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Globin

a legjobb és
 legfinomabb
 cipőpoliszítószert

A bőr puha és tartós marad.

Minden fáradtság nélkül leggyó-
 nyóbb fekete fény.

Tulipán-Padlófénymaz (Linoleum)

Védjegyezve

Tulipán-Padlófénymaz (Linoleum)

Hazai gyártmány

Ne vásároljunk osztrák padlófénymazt, mert

- A Tulipán-Padlófénymaz az eddig létező osztrák gyártmányokat messze felülmúlja.
- A Tulipán-Padlófénymaz tartós, rögtönszáradó és tükörfényű gyönyörű zománcszal bir.
- A Tulipán-Padlófénymaz vízel mosható
- A Tulipán-Padlófénymaz tetszetős nemzetiszintű tulipános 1 kg. bádogdobozokban van csomagolva és 3 féle színárnyalatban létezik.
- A Tulipán-Padlófénymaz minden nagyobb fűszerkeredésben és drogueriában kapható.

Viszontelárusításoknak legjutányosabb árajánlattal szolgál

Maklár Gyula és Társai

vegyészeti festék-, lakk- és kőcsegyár
 BUDAPEST, IX. Remete-utca.

Hazai gyártmány!

Padlót a hazai ipart!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlott

levelekhez szükséges postakönyv féláron kapható a kiadó hivatalban.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó fogalmu hentes és méz-szárós üzlet, teljes felszereléssel bérebe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keresetk. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan teremtve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatalzoigál.

Egy használt

de jókarban levő uri gyermekocsi jutányos áron megvételre kerestetik. Ajánlatokat kérek a kiadóhivatalába.

Ingyen lakás

lakarításért, gyermektelen házaspárnál. Cim a kiadóhivatalban.

Jó karban

levő pedálos oimbalmot keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Népdalokat

zongorán, cigányosmodorban jutányos ártantit íntelligens urleány. Cim a kiadóhivatalban.

Gyors privát kölcsön

100.000 korona áll rendelkezésemre melyet igénybe vehetnek: Katonatisztek, Állami, megyei és városi hivatalnokok s más hitelképes egyének. Budapesti és Bécsi bank képviselőt amortizációs kölcsönökre. Utólagos díjazás. Meghívásra személyesen jelentkeztem. Fejnyó L. S. Simonfi u. 19.

Mindenféle

nyomatványokhoz és hirdetésekhez szükséges klisókat készít Hajnal Gyula Debrecen Piac-u. 9. sz. Telefon szám 412.

Tiszteséges

kereset'hez juthatnak 14-16 éves fiúk, újságárusítással. Jelenkezni lehet délután 4 órától a Csapó-utcai nyomdában.

Máramarosi fajalma eladás

10 tól feKg.-ljobb Török Bálnit, Pozmán, Jonatán Baqul, Zöld Balnit 60 fillér kilója. Dégenfeld tér 4. 624 - 2-2.

Könyv szekrényt

keresek megvételre. Cim a kiadó hivatalban.

Roncegno déltiroiban a Valsugana vasút mellett. 1 és fél órára Trienttől 435 méter a tenger színe fölött

Legerősebb arzén vasas forrás,

a legjobb eredménye! használva és egész évben art. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérzekénység, női bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Mindegy gyógytárban kapható. — Elsőrangú gyógyintézei

„Gram Hotel des Bains“ és Parkszároda

250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdőévad ápril 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdézősködésre szívesen szolgál a 277-5-13 fürdőigazgatóság

Mosóárú-különlegességek.

Hazai és cosmanosi jó mosó barketek, Flanel, bárson-flanel és szövött minőségekben, Fehér piké és sinór barketek.

óriási választékban

Félig kész, kiszabott, batizst, selyem, túll és applikált finomabb ruhákból

állandó nagy választék,

jutányos szabott árakhoz.

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyegáruház.

Kirakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel. 432-x-51

Célszerű ujtás!

Vidékiek részére!

A magyar-, német-, francia- és angol irodalom legújabb termékeit mindenki kölcsönképpen postán megkaphatja.

Kérjen még ma ismertést.

Modern könyvtár-

Könyv.kölcsönző Vállalat.

544-5-2.

Budapest,

VI., Király-utca 70.

Utcai lapelárusítók fölvetetnek.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk.

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kiténő izüek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszerlár

BUDAPEST,

VI., Váci-körut 17.

Eljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyítot.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

A szépség egyik főkelléke a szép arcból.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FOLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatu vegy-szer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztálanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdeséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higanyt ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., — Margit-pudei K 1.20, — Margit-fogpop 1 K. — Arviz 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerészeknél.